

امر به معروف و نهی از منکر در اندیشه اسلامی

مایکل کوک، مستشرق انگلیسی آمریکایی، مورخ، اسلام‌شناس و استاد دانشگاه پرینستون، روزی در روزنامه می‌خواند که در ایستگاه قطار شهری شیکاگو، به زنی تجاوز شده است و علی‌رغم آنکه زن از مردم کمک خواسته، همه عابران بی‌توجه از کنار این صحنه رد شده‌اند. او پس از خواندن این خبر با خود می‌گوید: «ما به نوعی وظیفه داریم دیگران را از ارتکاب کارهای ناپسند در حق هم‌نوعان خود بازداریم اما در دنیای غرب، نامی برای این وظیفه وجود ندارد». وی پس از درنگی، به مقوله امر به معروف و نهی از منکر در اسلام برمی‌خورد. کوک، با مراجعه به حدود ۱۷۰۰ منبع اسلامی و با بیش از دوازده سال کار مداوم علمی، مفصل‌ترین کتاب در حوزه امر به معروف و نهی از منکر را می‌نویسد. او روایتی انگلیسی از این موضوع ارائه می‌دهد و تلاش می‌کند تا احکام اسلامی را اسکولاریزه کند. وی در این کتاب نیز بر مبنای نظریه تحلیلی‌اش یعنی هاجریسم، «امر به معروف و نهی از منکر» را ساخته و پرداخته عالم‌ان قرون سوم و چهارم به بعد می‌داند که ریشه در روش‌های خشن، رفتارهای کور و آراء تنگ‌نظرانه حنبلی‌ها دارد. کوک معتقد است نگاه قرآن و روایات به این مسئله دارای ابهام زیادی است. وی با نپرداختن به حرکت‌های اصلی مانند قیام کربلا که با شعار امر به معروف و نهی از منکر قیام کردند، سعی دارد جریان‌های غیراصیل و معمولاً به دور از عقل و منطق را برجسته کند؛ تا آنجا که تلاش می‌کند جایگاه کلیدی و جریان‌ساز این فریضه را در انقلاب اسلامی و نظریات امام خمینی (ره)، بدعت علمای شیعه معاصر جلوه دهد. ▶

- نویسنده: مایکل کوک
- مترجم: احمد نمایی
- ناشر: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی
- تعداد صفحات: ۵۴۰

نگاهی نو به تاریخ جهان اسلام

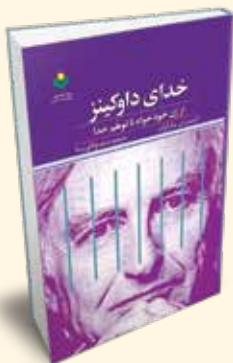
رینهارد شولز، تاریخ‌دان و استاد دپارتمان مطالعات اسلامی دانشگاه برن سوئیس است. برخلاف دیگر اسلام‌پژوهان غربی، وی تحقیقات تاریخی‌اش را به حوزه‌ای خاص معطوف نکرده و به دنبال خطی کلی برای توصیف مدرن تاریخ جهان اسلام است تا تغییرات در جوامع اسلامی را در یک ساختار زمانی به مخاطب نشان دهد. او در پی آن است که مؤلفه‌هایی مانند ملی‌گرایی، تفکر افراطی، جامعه مدنی، تکثرگرایی و تعدد هویت‌های گروهی در تاریخ جهان اسلام را بررسی کند تا به هدف‌اش در این تحقیق، یعنی جست‌وجوی هرچه بیشتر اتفاقات و اقدامات به عمل آمده جهان اسلام در قرن بیستم و قرارداد آنها در کنار یکدیگر، نزدیک‌تر شود. رینهارد شولز در مختصات جغرافیایی خاورمیانه، شمال و غرب آفریقا، خاور دور و اروپا، تاریخ اسلام را با نگرشی جدید و با دیدگاه جامعه‌شناختی تحلیل کرده و مقاطع آن را به صورت ۱۰ ساله تقسیم‌بندی می‌کند. وی به‌طور عمده به چند کشور اسلامی پرداخته است؛ زیرا از نظر او این کشورها نمونه‌هایی کامل از جهان اسلام به شمار می‌روند. در نهایت این کتاب، نمای کلی روشنی از شیوه‌های تأثیر مدرنیسم قرن بیستم بر جوامع جهان اسلام و چگونگی توسعه مدرنیسم از منظر اسلامی را ارائه می‌دهد. ▶

- نویسنده: رینهارد شولز
- مترجم: امیربهرام عرب احمدی
- ناشر: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
- تعداد صفحات: ۵۶۰

خدای داوکینز: ارزش خود خواه تا توهم خدا

آلیستر مک‌گراث، دین‌شناس و تاریخ‌دان ایرلندی است که در حال حاضر استاد علم و دین در دانشگاه آکسفورد است. دو مدرک دکترای وی در بیوفیزیک مولکولی و معارف از دانشگاه آکسفورد او را تبدیل به یک دانشمند مسیحی تمام‌عیار تجربی کرده است. این کشیش مسیحی که از الحاد به ایمان گراییده است، در سال‌های اخیر به موضوع «بی‌خدایی علمی» علاقه‌مند شده و درباره رویکرد الحادی ریچارد داوکینز تحقیق کرده است. این نگرش که به «خداناپاوری علمی» مشهور است، به لحاظ بنیادین متفاوت از «خداناپاوری فلسفی» است. داوکینز یکی از خداناپاورانی است که به دلیل نقد دین در دو کتابش یعنی «ژن خود خواه و توهم خدا»، شهرت بسیاری در جهان کسب کرد. این کتاب دیدگاه‌های داوکینز را از منظر الهیات مسیحی نقد می‌کند. آلیستر مک‌گراث در مقدمه‌ای که برای ترجمه فارسی نوشته است می‌گوید: «خوانندگان مسلمان هم این امکان را خواهند یافت از بسیاری برهان‌های من بهره‌گیرند». نثر روان، عبارت‌های کامل، محتوای علمی و برهانی و ترجمه دقیق از ویژگی‌های این کتاب است. نشریه Times Higher Education Supplement درباره این کتاب نوشته است: «اثری برجسته! بعید است از این بهتر بتوان به شرح، بررسی و نقد نوشته‌های داوکینز و پیامدهای دینی آنها پرداخت». ▶

- نویسنده: آلیستر مک‌گراث
- مترجم: میثم توکلی بی‌نا
- ناشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
- تعداد صفحات: ۱۲۰